

Landskap: ^w Östergötland Upptecknat av: Carl Segerstam
 Härad: Ydre Adress:
 Socken: Sund Berättat av: Lew Bäck
 Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör

Spöken	1.
Friškov	2- ~~4~~
Tur i nya lördagen	5.
Bota stundvårk	6.
Hugga trääd i vilket var sinstt sjukdom	7.
Bota sjukar och utslag	8.
Hörde man det liura på natten, blev det ten pi den nya buset.	8.
Offerhållar	8

V

135-144; 153-157; 1567

Fru Bäck i Hagstugan

3/7

född:

i :

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

bor: Hagstugan; Sunds stam.

Spöckeri

Tjuvskor

Trollkon

Gulldonnan

(8.5)

Vad för Bäck i Hagstugan berättade

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

"Min bror skulle gå hem
sent en kväll - han var en
liten pojke då. Då fick han
se en gammal gubbe fram-
för sig på han godde, att
då, på en gubbe, som han
kände igen, så han sprang
eftu'n ja ropa: "Anners! Van-
ta, får vi sällskap!" Men den
andre fortsatte lika fort, å
min bror tyckte alltså, att
då var lite konstigt. Så när
gubben kom te nära klippor
som var där på ett ställe,
så begrep min bror, hur de
högdes ihop, för gubben som
alldes över klippor; han
roide knäppt med fötterna
down. — Å så gick gubben
(8.5)

2. Å knockade på hemmen å fac
han gick å öppna, men då
va ingen där ute. Å sen när
min bror kom hem - då va
vål så där en kvart efteråt
å knacka på, så sn fall å'ten:
"Springer du så där å lå-
par, ska du få ligga ute!"
Men pojken hade beske
om å va tyrt te nästa
då, så han seg. Men så
nästa dag, så stala honom
'et."

"På Toynoa va då e
flicka - ho va laskamrot
te mej - som såg e gammal
käng, som sat å stoppa koro
på ett berg; då va klippit
å lite konstigt då, där ber-
get. Å den där känga hadde
ett ruttit kläe å grandit för-
kläe. Då trodde ho bestamt
va ett bergtroll å då kunne

väl något annat va, om da
inte va e synvillå

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

"Finska, di å aldeles far
lia te kunna trolle. Då va
en kar, som hette August Eng-
strand, från Torpassby, som
arbeta på ett järnvägsbygge
— då va många mil från
ifrån. Å då i kvällen va
då e finska å, ho kunne
syn å all möjlit. Så en
söndagsmorn fråga ho den
då Engstrand, om han ville
se si fastmō. Jo, då va ju
klart att han ville. Å då
fick han sätta sej å se i
ett glas må vatten, å om e
stump så såg han si fastmō
i glaset. Å ho stod å kom-
ma sitt hä—ho, hade, så långt
han den där månska. Å e knu-
krafta hadde ho på sej. Ho stod,
förstas, å komma sej på sam-

4
ma sitt, när koren, sett å sig
i glaset. Ja, då där finns det
di har, alltså lite å varje,
di!"

"E första kom en gång
in på en gård - då på
Hestra i Trepasöcken. Di bjöd
de'na på smat å mjölk p en
kopp, men då ba ho te få
mjölka i ett glas, å då fick
ho å då sa ho: "Ni har ingen
tur i lagain!" "Jaa, då va jult
samt." "Å ni har vatt så
snälla mot mej så ja ska all
hjälpa er. Ni ska byta opp
flöskeln i lagain så i den
hittar ni först ett stort bytte
å sen mycket småsaker. Men
ni ska inte befatta er mät
då ringaste - titta va da å
eller på - utan ta å brän-
na opp'et i öppna spiseln.
Å när ni gör då, ska ni

1567 55
frösvinnna ut huset" Å di gjo-
fde, som ho sa, å då ja
allt likadana saker, som
ho kuddde seyt, i tröstalen.
Å ho sa allt, vem då va
också, som hadde lagt dit.
Å då va e gummna, som
va närmaste granna te dom;
å när ho skulle dö, så
bekände ho't, också!"

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

"När di byggde nya la-
gård i Sunna Å då va 1911-
från Lina i Sunna, nu må
en hel burke må allt möj-
lit - va då kunne vara -
å la ner nästan å la-
guren; å en del ga ho djur
ra å åta. Då hadde smickan
sett å talat, om. Å di hadde
då tur må djura så länge
di bodde kvar, men av
pundatorn, som å då nu
han har, då en sin fjone

6 li otur på små djur.

En gång sa Lina i
Sunn, när de flytta från
ett ställe åt dom som
skulle efterträda dom: Ja,
kunne väl ta huren på
mej, men vi har väl så
goda vänner, så ja ska inte
gå åt; men ja kunnat om
ja ville!"

Vill man bli av med
tandvärk, skall man göra
i den onda tanden med
en pinne, så får man få
blod på den. Pinnen sätt
tes in i en sulstok och
tandvärken är borta. Kommer
någon att ta i en sulstok
i vilken tandvärk är insatt,
får den personen värken.

"Min far fällde en
gång ett trä, i han fick

en sin friskräcklig väsk i
 ett leen i sin blev då
 sin. Då tog fru, c, arta i
 la i siset; när den hadde
 ruttat, skulle han bli bra.
 Å sen la han ell-morja i
 siset, i då gjorde han flera
 gånger sen. Å han blev bra.
 Men då då trodde han
 siset va satt bort i
 trät."

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

"Ja gick förbi en en-
 buske i stog sen kvist en,
 gång, i mig där samma kan-
 de, ja, hur då stog upp en
 knof på hanna; Å sen blev
 de i siset. Å di laide mig,
 att ja skulle sätta händerna
 i en kovanen, när kovanen
 hadde blott slaktad. Å då
 gjorde ja, i ja blev bra"

8.

8

ett botemedel mot frim-
mar och utslag i skatblad,
varmed utslagen tvättas.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

”Hörde man om natten,
att det trimrades på ett
byggje, betydde detta tur.

”När en va te Erkes-
torp må stå barn, skulle en
lugga en slant i kalla, i
lappens linygg skulle en
lamna där. Barnet tvätta
di i en balja, som di hanta-
de upp vatten i.”